

ชื่อเรื่อง : การวิจัยและพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครู เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

ชื่อผู้วิจัย : นางณัฐพร ฉิมพาลี

ปีที่วิจัย : พ.ศ. 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนโดยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท 2) เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท 3) เพื่อทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท 4) เพื่อประเมินผลชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนโดยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท โดยสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาศักยภาพครูในสภาพปัจจุบันและความต้องการที่พึงประสงค์ ตามกรอบของการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เป็นการเก็บข้อมูลในลักษณะเชิงปริมาณ (Quantitative) โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเก็บข้อมูลกับครูโรงเรียนวัดศรีสโมสร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำนวน 10 คน และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน 2) ขั้นตอนที่ 2 การสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท เป็นการร่างและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนา

ทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท โดยการยกเว้นการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสรฯ โดยการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และมีการประเมินประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท โดยดำเนินการประเมินศักยภาพการพัฒนาครูด้านการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร เกี่ยวกับ 1) ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ทักษะด้านการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ปฟ.5) และความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (Nation Test: NT) และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) 4) ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ประเมินเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูผู้สอนนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

ผลการวิจัย พบว่า

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่าสาเหตุที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ เช่น ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการมาจากสาเหตุหลายประการ คือ ปัญหาที่เกิดจากศักยภาพของครู สมรรถนะในการส่งเสริมการเรียนรู้ ครูไม่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ขาดการฝึกทักษะการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะความคิดในด้านต่างๆ ฯลฯ และความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดศรีสโมสร โดยภาพรวมมีการดำเนินงานในสภาพปัจจุบันในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีการดำเนินงานในปัจจุบันอยู่ในระดับมากและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ของโรงเรียนวัดศรีสมเสร แล้ว พบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดการเรียน การสอนให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะการคิด ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน สถานศึกษาได้พัฒนาบุคลากร ให้มีทักษะกระบวนการคิดเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติจริง ประเมิน และปรับปรุงตนเอง มีความสำคัญในอันดับที่ 1-4 ตามลำดับ

2. การสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครู สำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสมเสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยนาท พบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสมเสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.45/ 83.53 สรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนา คุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสมเสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ที่สร้าง ขึ้นมีคุณภาพสามารถที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาครูผู้สอนได้

3. การทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากร ครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสมเสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม- ศึกษาชัยนาท ประกอบด้วย ดังนี้

3.1 ผลที่เกิดขึ้นกับครูผู้สอนโรงเรียนวัดศรีสมเสร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยนาท

3.1.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสมเสร พบว่า หลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนา ทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสมเสร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะกระบวนการ คิด ได้คะแนนสูงขึ้นมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดจากฐานเดิม 15% เท่ากับ 35.75%

3.1.2 ทักษะด้านการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัด- ศรีสมเสร พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับทักษะด้านการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสมเสร หลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากร ครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสมเสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยนาท สูงกว่าก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากร ครู สำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสมเสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยนาท

3.2 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกชั้นที่ครูผู้สอนใช้ในการเรียนการสอนปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนด

3.2.2 ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (Nation Test: NT) ด้านภาษาไทย ด้านคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากการผ่านการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองฯ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ของปีการศึกษา 2562 พบว่า ทั้งด้านภาษาไทย ด้านคณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ

3.2.3 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ

4. การประเมินผลชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า

4.1 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของบุคลากรครูสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนวัดศรีสโมสร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก